

schválena pouze zákonitým zastupitelstvem obce politické. Bylo proto právem nařízeno doplnění řízení po této stránce. Nejvyšší soud toto usnesení zrušil a rekursnímu soudu nařídil, aby stížnost jako stížnost dohledací předložil presidiu vrchního zemského soudu.

V důvodech se praví, že vyřízení okres. soudu, kterým zadatelům oznámen byl zmíněný příkaz presidia nadřízeného sborového soudu, nemá povahy samostatného usnesení soudního, nýbrž tlumočí toliko příkaz daný presidiem v mezích úřední působnosti jemu v §§ 37. a 30., odst. 2. zák. ze dne 5. prosince 1874, č. 92 z. z. propůjčené. Proto a poněvadž jde o záležitost správy justiční (§ 24., č. 19. jedn. řádu), nelze dotyčný příkaz bráti v odpor rekusem v řádném pořadu instančním, pročež dlužno podanou stížnost pokládati za pouhou stížnost dohledací dle §§ 76. a 78. zák. o org. s. Rozhodovati o této však přísluší presidiu vrchního soudu zemského. Soud rekursní pustiv se do vyřízení stížnosti, rozhodl o věci nepatřící na pořad instanční, usnesení jeho jest tedy zmatečné a bylo k dovolací stížnosti zrušeno a zároveň nařízeno předložení její k příslušnému jejímu vyřízení presidiu vrchního zemského soudu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 1920, č. R I 13/20-1.
Dr. R.

Exekuci zjišťovací lze povolit již na základě rozsudku jen ústně prohlášeného před jeho doručením, aniž vadí okolnost, že výše útrat zůstala vyhrazena jeho písemnému vyhotovení.

Při ústním přelíčení, po jehož skončení vyhlásil soudce rozsudek žalovanou k zaplacení částky 555 K s 5% úroky od 24. května 1919 a s útratami sporu, jak v písemném vyhotovení rozsudku určený budou, prohlásila žalovaná, že ničeho nedá, nic platit nemůže, poněvadž už svou polovici domu prodala.

Dovolávaje se zmíněného výroku žalované před soudcem procesním proneseného, navrhl žalobce dříve ještě, než stranám písemný rozsudek byl doručen, exekuci zjišťovací záznamem práva zástavního na žalované patřící polovici nemovitosti.

První soud zjišťovací exekuci povolil, soud rekursní (zem. soud v Praze) návrh však zamítl, jsa toho mínění, že když rozsudek stává se proti stranám, vyjímaje případy bagatelní, účinným dle § 416, odst. 1. c. ř. s. teprve doručením písemného vyhotovení, nemůže před doručením jeho exekuce býti povolena, zvláště v případě přítomném, kde obnos útrat byl i písemně vyhotovení rozsudku vyhrazen, takže rozsudek celý nebyl ani publikován.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 3. září 1919, R I 345/19 dovolacímu rekursu vyhověl a obnovil usnesení stolice první. Odůvodnění:

Podle § 370, ex. ř. může povolena býti zjišťovací exekuce na základě konečného rozsudku, dříve než nabudou moci práva, nebo dříve než uplyne lhůta pro plnění určená. Soud rekursní, vykládaje toto zákonné ustanovení, vzal neprávem zřetel na okolnost, v rekursu povinné dlužnice ostatně ani neuvedenou, že rozsudek ze dne 21. června 1919, podle něhož první soudce povolil zjišťovací exekuci, byl v době tohoto povolení pouze ústně stranám prohlášen, ale doručen jim byl teprve o 3. dotyčně 4 dni později. Měněni soudu rekursního, že podmínkou povolení exekuce zjišťovací dle § 370, ex. ř. jest doručení písemného vyhotovení rozsudku proto, poněvadž podle 1. odstavce § 416. c. ř. s. rozsudek stává se vůči stranám účinným teprve tímto doručením, jest mylné, neboť v § 370, ex. ř. onen požadavek není uveden a dle § 414, i 2. odstavce § 416. c. ř. s. rozsudek ve smyslu civ. řádu soudního jest zde již tenkrát, když byl vyneseno a prohlášen. Rozsudek vyneseno a ústně prohlášené pokládati jest, i když není dosud stranám doručen, za exekuční titul ve smyslu § 370, ex. ř. Opakovaný názor odporuje nejen znění, ale i duchu zákona a účelu, jehož má býti dosaženo zjišťovací exekucí. Okolnost, že náklady rozepře, uvedené v písemném rozsudku ze dne 21. června 1919, nebyly při jeho prohlášení ještě co do výše určeny, nerozhoduje, poněvadž při prohlášení rozsudku bylo dle soudních spisů výslovně vyčteno, že žalovaná jest povinna, zaplatiti nejen kapitál 555 K s 5% úroky ode dne 24. května 1919, ale i náklady sporu, jak budou v písemném vyhotovení rozsudku upraveny, a obnos jejich uveden byl v usnesení prvního soudce, zjišťovací exekuci povolující, souhlasně s písemným rozsudkem.

Požadavku § 370, ex. ř., aby osvědčeno bylo, že bez povolení zjišťovací exekuce bylo by dobytí pohledávky zmařeno nebo značně ztíženo, vyhověno bylo tím, že, jak soud první stolice potvrdil ve zprávě ze dne 9. července 1919 na listě 6 spisův exekučních, žalovaná a nyní povinná dlužnice při ústním přelíčení výslovně prohlásila, že ničeho nemá a ničeho hraditi nemůže, že svou polovici domu prodala. Tato okolnost byla tedy v době povolení zjišťovací exekuce známa soudci, exekuci tu povolujícímu, pročež podle § 269, c. ř. s. nebylo třeba o ní žádného důkazu a v důsledku toho ani zapotřebí nebylo ji osvědčovati, neboť podle § 274, c. ř. s. a motivů k němu vydaných jest osvědčení mírnějším druhem důkazu, majíc za účel, učiniti tu kterou skutkovou okolnost pravděpodobnou, k osvědčení pak nelze užiti toliko průvodní prostředek přísežného slyšení stran, jakož i takové průvody, jež nelze hned provésti. Exekuční spisy ostatně obsahují potvrzení úřední ze dne 4. července 1919, že na základě soudního usnesení ze dne 30. června 1919 č. j. 704/19 právo vlastnické k domu, o nějž jde, bylo podle tržové smlouvy ze dne 10. června 1919 převedeno v pozemkové knize na manžely X Y jako kupující.

Z toho vysvítá, že soudce první stolice právem povolil navrženou exekuci kn. zjištění a že rekursní soud pouze na základě nesprávného právního posouzení věci usnesení prvního soudce změnil. Bylo tudíž dovolacímu rekursu vyhověno a usnesení v odpor vzaté změněno, jak uvedeno jest nahore.

Ustanovené smlouvy společenské, zřízené podle zákona ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z., podle něhož jest závodní podíl společníkův právním jednáním mezi živými nepřevoditelným, jest právně bezúčinným.

Obchodní soud v Praze povolil exekuci zabavením závodního podílu příslušejícího dlužníku jako společníku firmy X, společnosti s r. o. Návrh tohoto na zrušení exekuce, opřený o ustanovení společenské smlouvy, že závodní podíl společníkem jednáním mezi živými nesmí býti nastoupen, exekuční soud zamítl. Rekursní soud mu vyhověl vycházeje z názoru, že může-li podle § 76. zák. o společnostech s ruč. obm. převod závodního podílu ve smlouvě společenské učiněn býti závislým na jejím svolení nebo na dalších jiných podmínkách, může býti v ní také platně úplně vyloučen, takže je-li nepostupitelnost podílu řádně smluvena, exekuce na podíl takový jest nepřijatelnou.

Nejvyšší soud vyhověv dovolací stížnosti proti usnesení tomu podané prohlásil uvedené ustanovení smlouvy společenské za právně bezúčinné z těchto důvodů:

Otázka, zda ustanovené smlouvy společenské, podle něhož závodní podíl nesmí společník právním jednáním mezi živými postoupiti, jest právně účinným a vadí tudíž exekuci na závodní podíl, dlužno při správném výkladu zodpověděti záporně. Podle § 76, odst. 1. zák. o společnostech s r. o. jsou závodní podíly převoditelné a zděditelné. Dle odst. 2. téhož § čini zákon převod závodních podílů právním jednáním mezi živými závislým na sepsání notářského aktu a dodává v 3. větě téhož odstavce, že ve společenské smlouvě může se převod učiniti závislým na dalších podmínkách, zejména na souhlasu společnosti. Porovnájí-li se řečená zákonná ustanovení vespolek, nutno dospěti k úsudku, že ve smlouvě společenské lze sice převod závodního podílu právním jednáním mezi živými ustanovením dalších podmínek mimo zákonnou náležitost zřízení notářského aktu ztížit, že však není dovoleno, aby převoditelnost závodního podílu právním jednáním mezi živými ve smlouvě společenské byla vůbec vyloučena, neboť dovoluje-li zákon neklada jinak zásadně překážek převodu závodního podílu, aby převod učiněn byl závislým na dalších podmínkách, vyslovuje tím, že podmínky ty nesmí se rovnati úplnému vyloučení převodu, pokud se týče, že nesmí se převod prostě zakázati, ježto v těchto případech nejde o další podmínky, nýbrž o zákaz převodu. Ustanovení § 76, odst. 2, jest výjimkou ze zásady odst. 1. téhož § a nutno je přesně vykládati. Dle motivů § 76, zák. o společnostech s r. o. uvážováno bylo o tom, zda v zájmu immobilisování účasti na společnosti by se neodporučovalo převod závodních podílů mezi živými buď zcela vyloučiti nebo na zákonu podrobiti souhlasu společnosti. To i ono bylo však odmítnuto a podotčeno: »Třebaže však souhlas společnosti ku zcizení nelze učiniti obligatorním, není nicméně závady, aby společnost ustanovení tohoto práva ve smlouvě bylo přiznáno jakož i aby

zákonně vytyčené podmínky zeřízení byly smlouvou, ztiženy. Připouští se tedy i dle motivů sice ztižení převodu, vyloučení jeho jest však motivů cizí. Ježto pak, jak doloženo, řečené ustanovení společenské smlouvy příčí se zásadám § 76. zák. o společnostech s r. o., není podle § 4. odst. 2. téhož zákona právně účinným a nemůže proto exekuci na závodní podíl býti nikterak na překážku.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. prosince 1919. Č. j. R I 498/19-1.

R. z. s. Dr. J. Říha.

I ve sporech o rozluku manželství židovských zříditi jest obháje svazku manželského.

Manželé K., židovského vyznání, podali souhlasně žalobu na rozluku jich manželství podle obřadu mojžišského uzavřeného pro nepřekonatelný odpor.

Procesní soud zřídil obháje svazku manželského. Ku stížnosti jednoho ze žalobců vrchní zemský soud usnesení, to zrušil a soudu prvě stolice uložil, aby spor bez přibrání obháje svazku manželského provedl. Procesní soud nevyčkav právní moci tohoto rozhodnutí zprostil ustanoveného obháje svazku manželského svěřeného mu úřadu a projednav spor bez něho žalobě vyhověl.

Po vynesení rozsudku podal obháje svazku manželského v témž podání jednak dovolací stížnost do usnesení vrchního zemského soudu, jednak do usnesení soudu procesního, jímž úřadu svého byl sprostěn.

Nejvyšší soud rozhodnutím ze dne 27. ledna 1920 č. j. R I-27/20-1 vyhověv dovolacímu rekursu, v odpor vzaté usnesení změnil a obnovil usnesení stolice prvě z těchto důvodů:

V prvě řadě sluší rozřešiti otázku legitimace stěžovatelovy ku stížnosti, ježto on zároveň s doručením mu naříkaného rozhodnutí stolice druhé zproštěn byl úřadu obháje svazku manželského usnesením, které rovněž běře v odpor.

Pokud usnesení, jímž stěžovatel funkce obháje svazku manželského se zprošťuje, nenabylo moci práva, musí mu oprávnění ke stížnosti býti přiznáno a proto jeho revisní rekurs podrobuje se věcnému přezkoumání. — V tom směru nelze mu upříti oprávněnosti.

Mylně domnívá se rekursní soud, že dvorní dekret ze dne 13. listopadu 1816 č. 1296 sb. z. s. jest dosud v platnosti.

Jest sice pravda, že § 18. min. nař. ze dne 9. prosince 1897 č. 283 ř. z. ustanovil, že předpisy cit. dvor. dekretu nejsou dotčeny tím, že civilní řád soudní nabude moci, z toho však nikterak nezávadí, že by zavedením nových zákonů procesních znovu obnoveny býti měly ty předpisy jeho, které byly dvor. dekr. ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. zrušeny, nýbrž jen tolik, že měly nadále platiti pokud, pokud je tento dvor. dekret zachoval. A tu ustanovil právě dvor. dekret ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. ve svém úvodu, že přibrání zástupce fiskálního úřadu nyní od platnosti min. nař. ze dne 2. října 1851 č. 251 ř. z. o přibrání zástupce svazku manželského má odpadnouti jen tehdy, bčží-li o manželstva židovská podle ustanovení §§ 133., 134. a 135. obč. z. zák., tedy o rozluku těmito zákonnými předpisy normovanou.

Tím došlo ke zrušení ustanovení dvor. dekr. ze dne 13. listopadu 1816 č. 1296 sb. z. s. o tom, že není třeba obháje svazku manželského při manželstvech židovských ani jde-li o jejich neplatnost, naopak pro ten případ platiti mělo bezvýmínečně ustanovení nově nastoupivšího zákona, totiž dvor. dekr. ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. (§§ 14. a 17.) § 15. min. nař. ze dne 29. prosince 1897 č. 283 ř. z., odpovídající předpisu § 97. obč. zák.

Dle toho nebylo tedy před zavedením zákona ze dne 22. května 1919 č. 320 sb. z. a n. třeba přibrati obháje svazku manželského jen v těch případech židovských manželstev, kde šlo o jejich rozluku podle §§ 133., 134. a 135. obč. z. zák., kdežto v případech týkajících se neplatnosti jich platil předpis § 97. obč. zák.

Poněvadž pak nový zákon č. 320 z r. 1919 sb. z. a n. ustanovil výslovně v § 13. posl. odst. a to všeobecně, nepřipouští žádné výjimky ohledně nekatolických manželstev, že ve sporech o rozluku má býti postupováno podle předpisů, platných o tom, jak vyšetřovati a posuzovati neplatnost manželství, zrušen tím dvor. dekr. ze dne 13. listopadu 1816 č. 1296 sb. z. s. vůbec a platí

nyní předpis § 97. obč. zák., §§ 14. a 17. dvor. dekr. ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. a § 15. min. nař. z 9. prosince 1897 č. 283 ř. z. o ustanovení obháje svazku manželského svazku bez výjimky v případech, kde jde o rozluku manželstev židovských a to tím spíše, že tímto zákonem novým v § 25. byla výslovně zrušena ustanovení §§ 133., 134., 135. a 136. obč. zák. a tendence jeho čelila k tomu, aby co do předpisu o sporech manželských zavedena byla jednotnost při všech vyznáních náboženských.

Mylně tedy posoudil rekursní soud případ domnívaje se, že jde-li o rozluku manželství židovského, obháje svazku manželského zřizovati netřeba. Ustanovení jeho odpadlo by a to stejně při všech vyznáních náboženských dle odst. 2. čl. II. nař. vlády ze dne 27. června 1919 č. 362 sb. z. a n. v řízení a žádosti za rozluku dle §§ 15. a 17. shora uvedeného zákona č. 320/1919 sb. z. a n., o jakou tu však nejde. Slušelo proto důvodnému rekursu dovolacímu vyhověti a obnoviti usnesení stolice prvě.

Ježto první soud nevyčkav pravomoci rozhodnutí soudu rekursního ihned stěžovatele funkce obháje svazku manželského zprostil, tento pak do usnesení toho rovněž si stěžuje, odstupuje se tato stížnost do usnesení první stolice podaná soudu rekursnímu, aby o ní rozhodl.

Vrchní soud jí vyhověl, usnesení ono zrušil a soudu procesnímu potřebné další zařízení podle § 527. c. ř. s. svěřil. Pozn. zas.

Soud procesní se zřetelem na vydaný již rozsudek nemůže ovšem učiniti již jiného opatření než že jedno vyhotovené jeho doručiti dá obháji svazku manželského, aby tento podle své povinnosti z něho se odvolal. Ze staně se tak s úspěchem, jest podle vylíčeného jisto.

Dr. J. Říha.

- I. Z rozvrhové podstaty příkázati lze útraty uschovací v pořadí výsadním podle § 286. odst. 2. ex. ř. jen tehdy, tvoří-li část nákladů na dražbu.
- II. Soudní uschovatel není oprávněn k odporu při roku rozvrhovém a nepřisluší mu proto také právo ke stížnosti proti usnesení rozvrhovému.
- III. Proti srovnalým usnesením dvou stolic, jejich předmětem jest rozvrh výtěžku dražebního, docíleného za movitosti, jest dovolací stížnost nepřijatelná.
- IV. Oddělovací práva zaniká podle § 12. vyr. řádu mohou obžijnouti i po skončeném řízení vyrovnacím podle § 55. vyr. ř. byla-li výhrada taková ve vyrovnání učiněna.

K č. I. a II. — Exekuční soud příkázal z dražebního výtěžku k žádosti soudem ustanoveného uschovatele jím přihlášenou pohledávku za uschování prodaných movitostí v pořadí výsadním vzhledem k tomu, že uschování bylo povoleno všem věřitelům k jejich návrhům a též provedeno ve prospěch jich všech. Pohledávka schovatele na hotových výlohách a odměně poukázána byla jako první k úhradě z celého dražebního výtěžku poměrně dle výše jednotlivých podstat, ježto předměty, které byly uloženy u uschovatele, patřily do všech dílčích podstat.

Rekursní soud toto příkázání zrušil a exekučnímu soudu uložil, aby peněz příkázaných na útraty schovací znovu rozvrhl. V důvodech svých uvedl: Stížnost vytýká právem rozvrhovému usnesení, že útraty uschovací neměly býti příkázány v přednostním pořadí, neboť podle § 286. ex. ř. požívají při rozvrhu dražebního výtěžku pořadí takového výhradně jen útraty odhadu a dražby, k nimž zajiště útraty uschování počítati nelze a to ani výkladem obdobným podle § 7. obč. zák., poněvadž ustanovení § 286. odst. 2. ex. ř. jest svou povahou rázu výjimečného, takže tu výklad analogii právě tak jako extensivní jest vyloučen. Dlužno se tedy přidržeti přesně doslova zákona. Na tom nemůže změnití něho ani okolností, že snad uschování bylo provedeno k návrhu a v zájmu všech věřitelů. — Útraty uschování jdou vždy na vrub těch, kdo je navrhli a jsou pak tyto osoby oprávněny, aby je účtovaly jako útraty řízení exekučního ve smyslu § 74. ex. ř.

Dovolacímu rekursu jednoho z vymáhajících věřitelů nejvyšší soud nevyhověl poukázav na správné důvody soudu rekursního a dodal k nim: